

Daniel Kuatiañe'ẽ - Papapy Ciento Setenta y Ocho

Mbojojaha Profétika: Daniel 11 ojekuaahína umi ára pahápe

Jeff Pippenger

2024-04-08

Umi versíkulo 16 guive 19 peve Daniel capítulo 11-pe ohechauka pe tembiasakue oñepyrũva pya'e oúvape pe léi domingo Estados Unidos-pe, pe ára peve Miguel opu'ã ha pe gracia ára yvypórape ñuarã oñemboty. Upévare avei ohechauka pe tembiasakue oĩva versíkulo 41 guive versíkulo 45 peve upe capítulo-pe voi.

Ha pe oúva hese oútava oja póta ivoluntad oipotaháicha, ha avave ndaikatúi oñemoĩ henondépe; ha opytáta pe yvy porãme, ha ipópe oñehundíta. Oñemoĩta avei oíke haña mbarete reheve opa haña guive irreino pukukue, ha umi hekojojáva hendive; péicha oja póta: ha ome'ẽta chupe kuñanguera rajy ombyaipa haña chupe; ha ha'e ndopytamo'ãi ijkére, ni ndaha'emo'ãi hese guarã. Upéi ombojereẽta hova umi ypa'ũ gotyo, ha ogueraháta heta; ha peteĩ mburuvicha, ijehehápe, omboguetéta pe ñemotĩ ha'e omoĩva'ekue; ha ñemotĩ'ỹre voi ombojevýta hi'ári. Upémarõ ombojereẽta hova itetãtépe guare mbarete renda gotyo; ha oñepysangáta ha ho'áta, ha ndojejuhumo'ãvéi. Daniel 11:16–19.

Oñe'ẽvo pe cumplimiento paha rehe Daniel capítulo once-pe, Hermana White he'i vaekue “heta umi tembiasakue oñecumplíma vaekue ko profecía pe oñe'ẽ'ẽjeytaha.” Umi versíkulo cuarenta y uno guive cuarenta y cinco peve omombe'ujey ko'ã versíkulo rembiasakue profético. Umi versíkulo oñecumpli vaekue Roma pagana oguerékórõ guare dominio ko yvy tuichakue ári, tenonderãite ogana haña mbohapy hendaguasu geográfico.

“Jepémo Egipto ndaikatúikuri oñembo'y Antíoco renondépe, pe mburuvicha guasu yvate gotyogua, Antíoco katu ndaikatúikuri oñembo'y romano-kuéra renondépe, ko'ãga ou va'ekue hese. Avave reino ndaikatúi véima ombohová ko pu'aka opu'áva. Siria oñemomba'e, ha oñemoĩve pe Imperio Romano-pe, Pompeyo, 65 a.C., oipe'a rire Antíoco Asiático-gui imba'e, ha omboguejývo Siria-pe peteĩ provincia romana ramo.”

“Upe pokatu avei va'ekue oñembo'y va'erã pe Yvy Marangatupe, ha oitypa haña upéva. Roma ojoaju Tupã tavayguakuéra, umi hudío, ndive peteĩ joajúpe rupive, ary 162 Cristo mboyve, upe arýgui oguereko peteĩ tenda ñimportánteva marandurã profético arapapahápe. Upéicharõ jepe, ndohupytyi va'ekue jurisdicción Judea ári ñorairõ pyte rupive peve ary 63 Cristo mboyve; ha upéi, ko mba'éicha hañaicha.”

“Pompeyo ojevvyvo rire ñembyatypyre Mitrídates, Ponto ruvicha guasúgui, mokõi oñorairõva, Hircano ha Aristóbulo, oñemomba'e haña Judea rréino rehe. Ñe'ẽngue oguahẽ Pompeyo renondépe, ha pya'e ohechakuaa Aristóbulo rembijerurekuéra ndahekojojáiha; upéicharõ jepe, oipotákuri ombohasave ko mba'e rehegua ñemohenda pe Arabia-pe ohoséva guive, ymaite guive oipotaetereíva, opromete rire upéi ou jevy haña ha omohenda haña hesekuéra opa

mba'e hekoitépe ha iporãháicha ichupe guarã. Aristóbulo, oikũmby porãvo mba'épa añetehápe Pompeyo remiandu, pya'e oho jevy Judeápe, ombokatupyry inemoirũhára kuérape, ha oñembosako'i peteĩ ñorairõ hatârõme guarã, oñemoĩ mbaretépe, opa mba'e vai térã porã jepe, ojoko haña pe koróna, ohechakuaágui oñeme'ẽtaha ambuépe. Pompeyo ojapysakaite hapykuéri pe okañývape. Ha'évo hi'aguĩ Jerusaléngui, Aristóbulo, oñepyrũvo oñembyasy heko rehe, osẽ ohuguaitĩ haña ichupe, ha oha'ã mba'ekuéra oñemohenda porã haña oprometévo ñesũmbaite ha heta viru. Pompeyo, omoneĩvo ko oferta, omondo Gabiniope, peteĩ aty soldádo kuéra ndive, ojapyhy haña pe viru. Péro upe teniente general oguahẽvo Jerusalénpe, ojuhu okẽnguéra oñembotyha hese, ha oñe'ẽ chupe murálla ári guive táva ndopytamo'ãiha pe ñe'ẽme'ẽ rehe.”

“Pompeyo, ani haña ndajevy hese péicha impúne haña, omoĩ Aristóbulo-pe, pe oguerékóvape hendive, grillo-pe, ha pya'e voi uguata Jerusalén gotyo opa ijehérsito reheve. Aristóbulo partidário-kuéra oĩva'ekue oñorairõ hañaíicha pe tenda rehe; Hircano rehegua katu, ojepe'a hañaíicha okẽnguéra. Umi ipahapegua, hetave rupi ha ipojáva, ome'ẽ Pompeyo-pe oíke haña sãso hañaíicha táva ryepýpe. Upérõ Aristóbulo adherente-kuéra oguejy templo yvýrape, oĩmbaitéva oñemoĩ hañaíicha upe tenda rehe ñangareko, peteĩchaite Pompeyo oĩhaguéicha omboguejy hañaíicha chupe. Mbohapy jasy pahápe ojejapo peteĩ jeheja murállape, heta porã hañaíicha ojejapo haña peteĩ asálto, ha pe tenda oñegueraha kyse puku pu'akápe. Pe jejuka vaieterei oúva upéipe, pakõi mil tapicha ojuka. Peteĩ techapyrã py'apyeteha, he'i historiador, jahecha haña pa'i-kuérape, omba'apóva upe jave pe tupãme'ẽ rembiapópe, po py'aguapýpe ha tembiapo hatãme osegí jepi haña hembiapo yma guaréva, ha'ete ku ndoikuaáiha pe sarambi vaiete, jepe opa hendáre inirũnguéra ojejuka, ha heta jey ivevúi voi huguy oñembojehe'a umi mymba ojeikuave'ẽva ruguy reheve.”

“Oñemohu'ã rire pe ñorairõ, Pompeyo ombyaipa Jerusalén murálla kuérape, ombohasa heta táva Judea poguýgui Siria poguýpe, ha omoĩ tribúto judío kuéra ári. Péicha, peteĩha jey Jerusalén oñemoĩ ñorairõ rupi upe pu'aka pópe, upe oguerékótava pe 'yvy porãite' ipo hierro-pegua poguýpe ojukaite peve chupe.”

“**VERSÍCULO 17.** Ha'e avei omoĩta hova oíke haña mbaretépýpe opa haña iguive pe reino pukukue, ha umi hekojojáva hendive; upéicha ojapóta: ha ome'ẽta chupe kuñanguéra rajy, ombyai haña ichupe: ha ha'e ndopytamo'ãi ijykére, ni ndaha'éimo'ãi haña chupe guarã.”

“Obispo Newton ome'ẽ ambue ñe'ẽmoambue ko versíkulo rehe, ha ojehecha haña hesakãvévo osẽ porãve haña he'iséva, péicha: ‘Ha'e avei omoĩta hova oíke haña mbarete rupive pe rréino pukukue’.” Versíkulo 16 ogueru ñandéve Siria ha Judea ñemomba'eguasu pegua umi romano kuéra rupive. Roma ymaite guive oguereko va'ekue inakãme Macedon ha Thrace. Egipto añoite va'ekue ko'ãga opyta va'ekue pe “rréino pukukue” Alejandro rembiasakuegui, ndoguerahái gueteri haña inapytíme pe pu'aka romano; ha ko pu'aka ko'ãga omoĩ va'ekue hova oíke hañaíicha mbarete rupive upe tetãme.

“Tolomeo Auletes omano arýpe 51 a.C. Pe Egipto koróna ha tetãme'ẽkue omoĩ itajýra ha itajýra kuñakarai peteĩha pópe, Tolomeo ha Cleopatra-pe. Iñe'ẽpyahu paha-pe oñemboguapy va'ekue toñemenda ojupe ha toñorairõ joajúpe; ha imitãgui, oñemoĩ chupekuéra Romano-kuéra ñangareko guýpe. Tavaygua Romano-kuéra omoneĩ upe tembiapo, ha omoĩ

Pompeyo-pe ñangarekohára ramo Egipto pegua ta'yra kuéra mitáva rehe.”

“Ndaha'ei rire upéi osẽ peteĩ joavy vai Pompeyo ha César apytépe, ha umi mokõi mburuvicha guasu apytépe oñorairõ pe ñorairõ herakuáva Farsalia-pe. Pompeyo, oñemboykévo, okañy Egíptope. César pya'e voi oho hapykuéri upe gotyo; ha oĩ mboyve oguahẽ haña, Pompeyo ojejuka ñañaite Ptolomeo rupive, upe rehe ha'e ojehepyme'ẽ va'ekue ñangarekohá ramo. Upévore César ojapyhy upe tembiaporã oñeme'ẽ va'ekue Pompeyo-pe, Ptolomeo ha Cleopatra ñangarekohá ramo. Ojuhu Egipto oĩha sarambi guasúpe hyepypegua apañuãi rupi, Ptolomeo ha Cleopatra oiko haña enemigo ojupe, ha ha'e oñemomombyry rire ijahe'o teeva'ekue tavayguakuérare. Upéicharamo jepe, ndopytai oĩ haña kyhyje oguejy haña Alejandría-pe imbarete michĩva ndive, 800 kavaju arigua ha 3200 pyguápe, ohesa'ỹijo haña upe joavy ha ojagarra haña ipohãno. Umi apañuãi ojupi ohóvo ára ha ára, César ohechakuaa imbarete michĩva ndaikatuha omantene haña iñemoĩmbyry, ha ndaikatúigui osẽ Egiptogui yvytu yvate gotyogua upe aravoipe oipeju rupi, omondo Asia-pe, omanda haña opa umi ñorairõháramo, oguerékova upe tetãme ou haña ipytyvõrã pya'e ikatuháicha.”

“Tekópe ijyvatevéva oikuaaukávo, he'i vaekue Ptolemaio ha Cleopatra omosarambiva'erãha iñehérsito kuérape, ojehechauka haña henondépe ojejuhu haña peteĩ ñemyatyrõ umi ijoavy apytépe, ha opytava'erãha iñe'ẽme. Egipto, peteĩ mburuvicha guasu ijeheguáva haña, ko tembiapoukapy tekópe ijyvatevéva ojehechakuaa peteĩ ñeñembohory ramo idignidad mburuvichagua rehe; upévore umi Egipcio-kuéra, pochy eterei hañaicha, pya'e oike vaekue ñorairõme. César ombohová he'i haña omba'apo hague itúva, Auletes, rembipota rupi, upéva omoĩ vaekue ita'ýra ha itajýra kuérape Senado ha tavaygua Roma-pegua ñangareko guýpe, ha pe autorida kompleta upéva rehegua oĩha ko'ágã ipópe cónsul ramo; ha ha'e, ñangarekohára ramo, oguerékoha derécho ombohysýi haña mba'éichapa oñemoĩta peteĩ ñe'ẽme mokõivéva apytépe.”

“Pe káso ipahápe oñemoĩ ipahápe henondépe, ha oñemoĩ avei ñemoĩhára oñe'ẽ haña káso rehe umi mokõi hendáigua rehehápe. Cleopatra, oikuaágui pe kangy tuichavéva pe mburuvicha guasu Róma-gua ñorairõháramo rehe, oimo'ákuri ipyahurãve haña ñembojovake iporã haña chupe ñuarã pe hova porãite ojepresentáva, oimeraẽ ñemoĩhára ikatúva omba'apo hese hañaicha. Oguahẽ haña henondépe avave ndohechakuaái hañaicha, ojeporu ko ñeñuhã rehe: oñeno pukukue peteĩ ao aty ryepýpe, ha Apollodorus, hembiguái Sicilia-gua, oñapytĩ pe mba'e peteĩ ao rehe, ojokua peteĩ correípe, ha omoĩvo iati'y mbarete Hércules-icha ári, oho oheka César kotykuéra. He'ívo oguerékoha peteĩ jopói pe kapitán guasu romano-pe ñuarã, oike haña oñemoneĩ chupe pe táva mbarete rokẽ rupi, oike César renondépe, ha omoĩ pe pohýi ipy guýpe. Ha César oipe'a rire pe mba'e aty oikovéva, ¡péina! pe iporãva Cleopatra oñembo'y henondépe. Ndohayhu'ỹiete pe ñeñuhã, ha ha'e rupi peteĩ tekotevẽ oje'éva 2 Pedro 2:14-pe, pe jehecha peteĩhaite peteĩ kuña iporãiterei hañaicha, he'i Rollin, ojapo hese opa mba'e pe ha'e oipotava'ekue hañaicha.”

«César ipahápe omboaje vaekue pe joyke'y ha pe joyke'ykuña oĩ haña pe guapyhápe oñondive, hembipota pe testaméntope he'iháicha. Potino, mburuvicha guasu tetã rembiapópe, ha'e vaekue tenonderãite oipytyvõva oñemosẽ haña Cleopatra-gui pe guapyha, okyhyje vaekue mba'éichapa opa va'erãta ijeguerujey. Upévore oñepyrũ ombohaku haña ñeñandu vai

ha ñemotĩ César rehe, omyasãivo tavayguakuéra apytépe ha'e ipahápe ome'êseha Cleopatra-pe añoite pu'aka. Pya'etéma upe rire ou opu'ãmbyaipa. Achilles, omoakãva 20.000 kuimba'e, oñemotenonde omosẽ haña Césarpe Alejandria-gui. César, omoĩ porãite haña umi mbovy ñorairõhára táva rape ha tape po'ípe, ndahasýi chupe ombohováí ha ojoko pe jejopy. Umi Egipcio oñeha'ã ohundi haña iflóta. Ha'e katu ombohováí ohapypa haña pe kuéra mba'éva. Oĩgui umi mba'yrumýi hapykuéva oñembotyryry pe y rembe'y ypýpe, heta umi óga tavagusupegua ojepuru tatápe, ha pe arandukaty herakuaitéva Alejandria-pegua, oguerékova 400.000 rupi aranduka volúmen, oñehundi.»

“Ñorairõ oiko haña peteĩ mba'e ivaivéramo, César omondo opaite tetã ijykére ojerurévo pytyvõ. Peteĩ aty guasu umi kanóa ñorairõrãgui ou Asia Menórgui oipytyvõ haña chupe. Mitrídates osẽ Egíptope peteĩ ehérsito oñembyatýva Siriágui ha Silísiagui reheve. Antípater, idumeo, ojoaju hendive 3.000 hudío ndive. Umi hudío, orekóva umi tape hasy haña oñeike Egíptope, opermiti pe ehérsito ohasa haña mba'eveichagua jejoko'ýre. Ko ñepytyvõ'ýre hendáicha, pe plan tuichakue katuete osẽ va'erãmo'ã vai. Ko ehérsito oguahẽvo odesidí pe ñorairõ. Oñorairõ peteĩ ñorairõ guasu ha oikéva peteĩ jehupyty porãme ysyry Nilo ypýpe, ha upévagui osẽ peteĩ jeity tuichaite César rehehápe. Ptolomeo, oha'ãvo okañy, ojahapa pe ysyrype. Upéi Alejandria ha opaite Egipto oñemoĩ pe ipu'akavévape poguýpe. Roma oíke kuri uperõ ha omokõ haña ipype pe rekoha guasu pykyue Alejandro mba'e.”

“Pe jehaipyre'ýgui” pe texto-pe, katuete oñeñe'ẽ hína umi judío rehe, ha'ekuéra ome'ẽva'ekue chupe pe pytyvõ oñemombe'úma va'ekue. Upéva'ýre, ha'e araka'eve ndaikatúi va'erãmo'ã kuri osẽ porã; upéva reheve katu, ombo'ykepaite Egipto ipoguýpe, 47 a.C.

“‘Kuñanguéra raijy, ombojavypáva chupe.’ Mborayhu rasy César oguerékova'ekue Cleopatra rehe, ha upéva ndive imemby peteĩta, umi tembiasakuehai omombe'uháicha ha'e añoite va'ekue mba'érepa ha'e oñepyrũ peteĩ ñorairõ ipeligrosaitereívaicha pe Egipto rehegua. Kóva ojoko chupe heta aréma Egíptope umi hembiapo oikotevẽvágui, ha'e opyta haña pyhare pukukue karu guasu ha ka'u ryrýpe pe mburuvicha kuña tekovai ndive. ‘Péro,’ he'i va'ekue maranduhára, ‘ha'e noñemoĩmo'ãi ijykére, ni ndaha'úi haña hese guarã.’ Upe rire Cleopatra oñembojoaju Antonio rehe, Augusto César enemigo rehe, ha omoĩmba opa imbarete Roma rehe.”

“‘VERSÍCULO 18. Upe rire ombojere haña hova ypa'ũnguéra gotyo, ha oipyhy heta mba'e; ha peteĩ mburuvicha, ijeheguĩte haña, omboykéta pe jeja'o ha'e ojapova'ekue; ha ndaha'úi haña ijehe jeja'órupi, ombojerey haña hi'ári.’”

“Ñorairõ Pharnaces ndive, Cimmerian Bosphorus ruvicha, ipahápe ogueraha chugui Egipto-gui. ‘Oguahẽvo pe hendápe oĩháme iñenemý-kuéra,’ he'i Prideaux, ‘ha'e, ome'ẽ'ýre pytu'u ni ijehe ni hesekuéra, pya'evoi ojeity hese kuéra, ha ohupyty peteĩ jeity añetetéva hesekuéra; upéva rehegua marandu ohaí peteĩ ñangirũme ko'ã mbohapy ñe'ẽme: Veni, vidi, vici; aju, ahecha, añemomba'e.’ Ko versíkulo paha gotyo oĩ peteĩ ñemokañy michĩva ryepýpe, ha oĩ joavy opaichagua jehechapyrãme oñe'ẽvo mba'éichapa ojeporuva'erã. Oĩ umi omoĩva upéva César rekovépe ymavévo, ha oimo'ã ojuhuha iñemyenyhẽ iporavo'ýme Pompey ndive. Péro umi mba'e oiko va'ekue mboyve ha upe rire, hesakã porãva profecía-pe, ombohováí ñandéve jaheka haña ko ñe'ẽmarandu rembiapokue Pharnaces rehe jeity rire ha César mano

mboyve Roma-pe, ojehechauhaháicha pe versíkulo oúva upe rire. Peteĩ tembiasakue henyhêvéva ko aravo rehegua ikatu omyesakã umi mba'e oiko va'ekue, ha upéicha ko pasáhe jeporu ojehecha haġua ndaiporivéima haġua apañuãi."

“VERSÍCULO 19. Upéi ha'e ombojereíta hova hetã tee mbareteha gotyo; ha katu oñepysangáta ha ho'áta, ha ndojejuhumo'ãi."

“Ko conquista rire, César omano mba'e ojejapóva guive umi opytáva Pompeyo aty guive, Cato ha Scipio África-pe ha Labieno ha Varo España-pe. Ojevyvo Róma-pe, 'hetã tee gua py'ápe', oñemoĩ chupe dictador opa ára guarã; ha oñeme'ẽ chupe ambue pokatu ha ñemomba'eguasu péichaite peve, ha upéva ojapo chugui añetetépe mburuvicha guasute opaite império ári. Ha katu maranduhára he'i va'ekue ha'e opyta haġua ojepyso ha ho'a. Pe ñe'ẽ ohechauka ñehundikue oútaha pya'e ha oha'arõ'ỹre, peteĩ tapicha oĩvaicha osẽ haġuáicha accidentalmente ojepyso ioguata aja. Ha péicha ko kuimba'e, oñorãirõva ha oganáva po sa'i hetakue ñorãirõ, ojapyhýva mil táva, ha ojukáva peteĩ sua ha cien noventa y dos mil kuimba'e, ho'a, ndaha'ei ñorãirõ ryapúpe térã ñembyasy aravópe, síno upe oimo'ã jave hapére oho porãha ha oñemoĩha yvoty rehe, ha oñemoĩ jave pe peligro mombyry eterei haġua; ha'e oguapyvo senado róga kotýpe itróno óro ári, ohupyty haġua upe aty po guive mburuvicha guasu rera, pyhendy guasu ñembotavy rehegua pya'eite oinupã chupe ikorasõ meve. Cassio, Bruto ha ambue ñemoĩ joajúva oñani hese, ha ha'e ho'a, mokõipa mbohapy jey oñekutúvo. Péicha pya'eite ojepyso ha ho'a, ha ndojehechavéi, Cristo mboyve 44." Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 258–264.

Roma pagana rembiasakue ojejapógui yvate guive (mburuvicha yvate gotyogua), oñemohendávo guapyha ári, ha'e peteĩ tembiasakue ohechauka haġua tenonderãite Roma moderna oñemoguapýta guapyha ári pe joaju mbohapype oikótava pya'eite oġuahêvo pe léi domingo. Ko tembiasakue avei ojehechauka typorã umi versíkulo mbohappya guive mbohapyteĩ peve, omombe'úva araka'épa pe papado oñemohenda raẽ guapyha ári ary 538-pe. Umi versíkulo paapyteĩ guive porundyrundy peve, ha umi versíkulo mbohappya peteĩ guive mbohapyteĩ peve mokõivéva ohechauka pe pahaitépe oñemopu'ã ha ho'áva pe kuña rekovai Tiro pegua. Upéva avei ojehechauka umi versíkulo po guive porundy peve, pe mburuvicha yvate gotyogua peteĩha oñemohendárõ guare, ogana rire mbohapy hendaguasu geográfico. Upéi ojapo peteĩ ñe'ẽme'ẽ mburuvicha yvy gotyogua ndive, ha ombyai pe ñe'ẽme'ẽ; ha upevare mburuvicha yvy gotyogua ome'ẽ ichupe peteĩ ñekutu omano haġuáicha, ha mburuvicha yvate gotyogua omanókuri Egipto ñembyatyhápe.

Umi versíkulo cinco guive nueve peve, umi versíkulo dieciséis guive diecinueve peve, ha umi versíkulo treinta guive treinta y seis peve ome'ẽ mbohapy línea profética oñekumplíva umi versíkulo cuarenta guive cuarenta y cinco peve. Hermana White ohechauka rire “heta ko profecía-pe oñekumplíva va'ekue historia ojejeytaha”, añetehápe he'isékuri pe capítulo tuichakue ohechauka umi versíkulo cuarenta guive cuarenta y cinco peve. Umi versíkulo veinte guive veintidós peve ohechauka Cristo heñóiha ha omanohague, upévare orrepresenta pe ára paha mokõivéva 1798 ha 1989-pe Ñemoñare rupive, ha upéi Ñemanó kurusu ári orrepresenta 22 de octubre de 1844 ha pe léi domingo rehegua.

Pe versíkulo veintitréspe ñemombe'u pe joaju umi judío ha Roma apytépe, pe tembiasakuepe pe pu'ã Maccabeogua rehegua aja. Pe “joaju” upe tembiasakuepe ñerrepresenta umi ára 161 a.C. ha 158 a.C. rehe. Pe tembiasakue maccabeogua orrepresenta peteĩ línea interna ñepyrũva peteĩ “joaju” rehe Roma ha umi judío maccabeo apytépe, umi judío voi omoñepyrũ va'ekue, ha ipahápe opa umi judío he'ívo ndorekoiha ambue rréi César añoite. Pe versíkulo veintitrés, añetehápe, ou umi versíkulo veintiuno ha veintidós rire, ha pe versíkulo veintiuno ohechauka Cristo heñói hague, upéva ha'éva peteĩ ára profético pahápegua, ha pe versíkulo veintidós ohechauka pe kurusu, orrepresentáva pe léi domingo rehegua.

Kurusupe umi judío-kuéra ohechauka Césarpe (Roma) ramo ijararã, ha pe “joaju” ñeñe'ëva versíkulo mokõipa mbohapyhápe ohechauka ñepyrũrã judío-kuéra poravókue oservi haña Rómape, upe judío-kuéra omohu'ãhápe ñe'ëme'ë Roma rehe. Judío-kuéra paha, ojehechauháicha kurusupe, ou rire pe judío-kuéra joaju Roma ndive ñepyrũ.

Umi versíkulo mokõiha irundy guive mbohapy peve omombe'u umi mbohapy sa sukuéra ary Roma pagana oguerkohague tekove ijojaha'ýva yvateve Actium Ñorairõ guive, 31 ary Cristo mboyve, pe táva guasu ruvicha renda ñembohasávo Roma-gui Constantinopla-pe ary 330-pe. Pe periodo mbohapy sa sukuéra ary rehegua ohechauka haña umi mil mokõi sa po sukuéra ary Roma papal oguerkohague tekove ijojaha'ýva yvateve, ha ñondivepa ha'ekuéra orrepresenta pe periodo versíkulo 41-gua, ha pe joaju mbohapy jey oikótava pe arapokõindy léi pya'e ouvape, pe gracia ñemboty peve.

Opaite umi línea profética tembiasakue rehegua capítulo once-pe ñembojoaju Daniel once pehẽngue pahápe seis versíkulo rehe; hákatu pe tembiasakue profética ára paha guive ary 1989-pe, ñerrepresentáva versíkulo cuarenta guive pe léi dominical peve versíkulo cuarenta y uno-pe, upéva hína “upe pehẽngue Daniel profecía rehegua ojoajúva umi ára paháre.” Pe tembiasakue ojeheja haña nandi versíkulo cuarenta-pe, ha'e Jesucristo Revelación ojeipe'áva araka'e haña hi'aguĩ vove, michĩmi mboyve ñemboty haña pe período de gracia.

Ñambojapóta ko estudio pe artículo oúvape.

“Jarekópe ñandejára rembiapoukapy ha Jesucristo testimonio, ha'éva maranduhára espíritu. Ita jeguakáramo ojepagakuaa'ýva ojejuhu Ñandejára ñe'ëme. Umi ohekáva ko ñe'ëme omanteneva'erã ñnakã porã sakãme. Araka'eve ndojehejaiva'erã toñembyai tembi'u térã y'u rupi ipota vai.”

“Ojapo ko mba'eicha, apytu'ũ ñembotavyta; ndaikatumo'ãi ogueropu'aka pe jejopy oikotevẽva ñehakãity haña pypuku haña ojuhu haña umi mba'e he'iséva umi mba'e ojoajúva ko yvy rembiasakue pahaitegua rehe.”

“Araka'eve ñentende porãve haña Daniel ha Apocalipsis kuatiañe'ë, umi creyéntekuéra oikovéta peteĩ experiencia religiosa tuichaitereíva ñambuéva. Ojehecháta chupekuéra peichagua jehechapyre yvágape ojepe'áva okẽ rehegua, upéicha hañaicha korasõ ha apytu'ũ ñemomarandu haña pe carácter rehe, opavave oikotevẽva omongakuaa haña ikatu hañaicha ohupyty pe vy'a jehovasa rehegua, ha'éva recompensa umi ipy'a potĩvape guarã.”

“Ñandejára ohovasáta opa umi ohekáta ñemomirĩ ha py’a guapy reheve ontende haña pe ojehechaukáva Apocalipsis-pe. Ko aranduka oguereko heta mba’e tuicháva tekove opave’ỹ rehegua ha henyhẽva glóriagui, upéva opa umi omoñe’ẽ ha ohesa’ỹijóva ipy’aite guive ohupyty pe jehovasa umi ‘ohendúva ko profesía ñe’ẽnguéra, ha oñangarekóva umi mba’e ojehaíva ipype.”

“Peteĩ mba’e katucte oñentendéta Apocalipsis ñehesa’ỹijógui: pe joaju oĩva Tupã ha Itavayguakuéra apytépe hi’aguĩ ha ha’e peteĩ mba’e porãite ojehechakuaáva.”

“Ojehecha peteĩ joaju porãiterei yvága arapy rehegua ha ko yvy arapy apytépe. Umi mba’e ojehechauka va’ekue Daniélpe, upéi oñembojoapy pe jehechauka oñeme’ẽ va’ekue Juánpe Patmos Ypýpe. Ko’ã mokõi lívro ojekuaa porã haña oñehesa’ỹijo haña kyre’ỹme. Mokõi jey Daniel oporandu: Mboy araka’e peve oguahẽ haña ára paha?”

“Ha ahendu, ha ndajapysakái: upéi ha’e che, Che Ruvicha, mba’épa pe pahá ko’ã mba’e rehegua? Ha Ha’e he’i chéve, Tereho nde rapére, Daniel; pe’ẽ ñe’ẽ niko oñembotypa ha oñembyasýi pe ára paha peve. Heta oñemopotĩta, oñemomorotĩta ha oñeha’ãta; ha umi iñañáva oñeha’ãtante: ha avave umi iñañavagui ndoikũmbymo’ãi; umi arandúva katu oikũmbýta. Ha pe ára oñemomombyry haguégui pe mymbajuka ára ha ára oñekuave’ẽva, ha oñemoĩ haña pe mba’e ñanembyai haguáicha, oikóta mil mokõi sa cien noventa ára. Ojehovasáva upe oha’arõva, ha oguahẽva mil mbohapy sa treinta y cinco ára peve. Ha nde katu, tereho nde rapére pe paha peve: nde repytáta haña pytu’úpe, ha reñembo’yta nde rupi’a rendápe umi ára paha-pe.”

“Judá ñemoñaregua León pe omboguejyva’ekue pe kuatione’ẽ ha ome’ẽ va’ekue Juánpe pe ñemyesakã mba’éichapa oikóta ko’ã ára pahápe.

“Daniel opyta hi’árape haña ome’ẽ haña hekopotyva, ojechai haña he’ẽmbyre oñembotýva pe ára pahápe peve, pe marandu peteĩha pe ánhel rehegua oñemombe’úva vove ñande yvy ape ári. Ko’ã mba’e tuicha mba’eterei ko’ã ára pahápe; ha upéicharõ jepe, ‘heta oñemopotĩta, oñemomorotĩta ha oñeha’ãta,’ ‘umi añáme katu oikóta añáicha: ha ni peteĩ umi añáva apytégui noikũmbymo’ãi.’ ¡Añeteite ko mba’e! Angaipa hína Ñandejára léi ñembyai; ha umi ndojapyhýiva pe tesape ojehechaukáva Ñandejára léi rehe, noikũmbymo’ãi pe marandu peteĩha, mokõiha ha mbohapyha pe ánhelkuéra rehegua ñemombe’u. Daniel kuatione’ẽ oñemboja’o’ỹva Juan-pe ojehechauka rupi, ha ñande reraha tenonderã ko yvy rembiasakue pahaite gotyo.”

“¿Pytápa ñande ryvykuéra imandu’áta ñaikoveha umi ára pahápe oĩva apytépe? Pelee Apocalipsis Daniel ndive ojoajúvo. Pembo’e ko’ã mba’e.” Testimonios para los Ministros, 114, 115.